

Sygn. akt I USK 221/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romuald Dalewski

w sprawie z odwołania A. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Płocku
o prawo do renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 lutego 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt III AUa 567/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od A. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Płocku kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 22 września 2020 r., odmówił A. S. prawa do renty rodzinnej po zmarłym [...] 2018 r., mężu A. S..

Odwołanie od decyzji ZUS wniosła A. S. domagając się jej zmiany przez ustalenie prawa do renty rodzinnej.

Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z 15 marca 2021 r., oddalił odwołanie A. S..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że A. S. urodził się [...] 1954 r.

W okresie od 1 września 1977 r., do 30 czerwca 2000 r., był zatrudniony w P. w P., a od 1 lipca 2000 r., do 15 kwietnia 2014 r., prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą.

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej A. S. opłacał należne składki na ubezpieczenia społeczne do 5 kwietnia 2005 r.

ZUS umorzył A. S. częściowo należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w łącznej kwocie 47.400,76 zł. w tym: na ubezpieczenia społeczne za okres od marca 2009 r., do listopada 2011 r., w łącznej kwocie 30.654,26 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca 2009 r., do grudnia 2011 r., w łącznej kwocie 13.984,92 zł, na Fundusz Pracy za okres od marca 2009 r., do listopada 2011 r., w łącznej kwocie 2.761,58 zł. Ponadto Zakład odmówił umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w łącznej kwocie 38.626,68 zł, w tym: na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2011 r., do kwietnia 2014 r., w łącznej kwocie 26.043,51 zł, ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2012 r., do kwietnia 2014 r., w łącznej kwocie 10.403,96 zł oraz Fundusz Pracy za okres od grudnia 2011 r., do kwietnia 2014 r., w łącznej kwocie 2.179,21 zł.

25 sierpnia 2014 r., A. S. złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik Zakładu uznał A. S. za całkowicie niezdolnego do pracy do 30 września 2015 r. wskazując jednocześnie, że całkowita niezdolność do pracy nie istniała w dniu 1 grudnia 2009 r. Komisja lekarska Zakładu uznała A. S. za częściowo niezdolnego do pracy do 21 kwietnia 2014 r., i trwale niezdolnego do pracy od 22 kwietnia 2014 r.

Decyzją z 2 grudnia 2014 r., ZUS odmówił A. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

3 lutego 2016 r., A. S. ponownie złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik uznał go za częściowo niezdolnego do pracy do 21 kwietnia 2014 r., i trwale niezdolnego do pracy od 22 kwietnia 2014 r.

Decyzją z 20 czerwca 2016 roku ZUS odmówił A. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż w ostatnim dziesięcioleciu przypadającym przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. w okresie od 22 kwietnia 2004 r., do 21 kwietnia 2014 r., udokumentował 7 miesięcy i 10 dni okresów składkowych, natomiast w

dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę - 3 miesiąca i 8 dni zamiast wymaganych 5 lat, a ponadto me legitymował się 30-letnim ogólnym okresem składkowym. A. S. zmarł [...] 2018 r. W chwili śmierci był żonaty z A. S.. 14 lipca 2020 r. A. S. złożyła wniosek o rentę rodzinną.

Sąd Okręgowy podniósł, że brak uprawnień zmarłego do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy pociąga za sobą również brak uprawnień członków rodziny do renty rodzinnej. Nie jest to bowiem świadczenie przyznawane z uwagi na potrzeby, nawet najbardziej uzasadnione, ale świadczenie pochodnym od okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w przypadku tych płatników, którzy są zobowiązani do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie (art. 5 ust. 4 pkt 1) ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z tym przepisem koreluje przepis art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że na koncie ubezpieczonego, będącego płatnikiem składek (czyli osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą) ewidencjonowane są informacje o zwaloryzowanej wysokości wpłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a.

Dalej Sąd Okręgowy podniósł, że w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą okresami składkowymi są tylko te okresy, za które składka została faktycznie zapłacona. Brak opłacania składek wyklucza więc możliwość uwzględnienia okresu, którego nieopłacenie składek dotyczy przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty. Nawet dobrowolne uiszczenie zaległości po upływie terminu przedawnienia nie jest skuteczne i nie powoduje uznania składek za opłacone tylko skutkuje powstaniem nadpłaty. Także umorzenie zaległości nie rodzi skutku w postaci uznania składek za zapłacone.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że A. S. nie opłacał należnych składek na ubezpieczenia społeczne od 5 kwietnia 2004 r. Skutkuje to niemożnością

uwzględnienia okresu przypadającego po tej dacie, w którym to okresie dalej formalnie był osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, do ustalenia jego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy podkreślił, że skoro A. S. nie nabył prawa do renty z powodu braku wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy i przed zgłoszeniem wniosku o rentę, braku 30-letniego okresu składkowego i z powodu powstania niezdolności do pracy po upływie 18 miesięcy od dnia ustania ubezpieczenia to konsekwentnie ubezpieczona nie nabyła prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu, bowiem byłoby to możliwe tył o wówczas gdyby zmarły mąż miał prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na skutek apelacji odwołującej A. S. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 11 kwietnia 2022 r., oddalił jej apelację.

Sąd odwoławczy podniósł, że A. S. w chwil śmierci był całkowicie niezdolny do pracy, nie budzi wątpliwości, iż niezdolność do pracy nie powstała w okresach wymienionych w art. 58 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, niemniej jednak jego łączny staż ubezpieczeniowy wynosi ponad 25 lat. Spełnienie ostatniego z warunków do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wymaga udowodnienia, że A. S. posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy - 5 lat stażu ubezpieczeniowego w okresie ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej) albo 30-letniego okresu składkowego.

Sąd ustalił, iż A. S. był całkowicie niezdolny do pracy od 22 kwietnia 2014 r. W ostatnim 10-leciu przed datą powstania całkowitej niezdolności do pracy (od 22 kwietnia 2004 r., do 21 kwietnia 2014 r.,) legitymował się okresem ubezpieczenia (składkowym i nieskładkowym) 9 miesięcy i 20 dni. Zatem jedynie udowodnienie 30-letniego okresu składkowego umożliwiłoby A. S. uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Za niesporne Zakład uznał 27 lat 3 miesiące i 16 dni okresów składkowych.

Sąd Apelacyjny podniósł, że wbrew twierdzeniom apelacji ani okres za który składki na ubezpieczenia społeczne zostały umorzone ani okres za który składki uległy przedawnieniu nie może zostać uznany za okres składkowy. W przypadku

osób prowadzących działalność gospodarczą pomimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej okresy podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym, za które nie zapłacono składek, nie są wliczane do okresów ubezpieczenia, od których zależy prawo do renty lub emerytury. Wynika to wprost z treści art. 5 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Sąd odwoławczy podkreślił, że umorzenie zaległości składkowych za okresy podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym nie jest równoznaczne z uznaniem składki za zapłaconą. Uniemożliwia to uwzględnienie okresów ubezpieczenia, za które składki nie zostały opłacone do składkowych lub nieskładkowych okresów ubezpieczenia wymaganych przy ustalaniu (nabyciu) prawa do emerytury lub renty.

Brak jest również podstaw prawnych w ocenie Sądu Apelacyjnego do uznania okresu za który należne składki uległy przedawnieniu za okres składkowy. Przedawnienie należności, o którym jest mowa w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, ma ten skutek, że z upływem okresu przedawnienia, zobowiązanie składkowe wygasa (art. 59 § 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 ustawy systemowej). Zobowiązanie, które wygasło, nie może zostać spełnione i w konsekwencji, wobec wygaśnięcia tego zobowiązania, zachodzi również brak podstaw do jego ustalenia. Wygaśnięcie zobowiązania nie jest równoznaczne z opłacaniem składki za ten okres.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosła odwołująca A. S. zaskarżając wyrok w całości zarzuciła:

1. naruszenia przepisów postępowania mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art. 386 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie apelacji odwołującej pomimo jej zasadności,

b) art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie, mimo że apelacja Odwołującej jest w całości zasadna,

c) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c., przez jego niezastosowanie i uwzględnienie stanowiska organu rentowego, mimo iż organ rentowy jako strona postępowania - jak każda strona procesu - jest zobligowany do wykazania

twierdzeń, z których wywodzi skutki prawne, a takowych dowodów organ rentowy nie poczynił,

2. naruszenia prawa materialnego tj. art. 5 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach naruszenie, art. 2a ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 32 Konstytucji RP.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez uwzględnienie apelacji odwołującej, ewentualnie o uchylenie wyroku i zniesienie postępowania w zakresie II instancji i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania w zmienionym składzie oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed Sądem II instancji i postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca podniosła, że istnieje potrzeba wykładni art. 5 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach, budzącego poważne wątpliwości oraz występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie:

- czy Sąd drugiej instancji mając na względzie treść art. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a także treść Uchwały Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2016 r. (III UZP 8/16) oraz Wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2017 r. (II UK 708/15) władny był wydać wyrok różnicujący w sposób krzywdzący dla odwołującej sytuację ubezpieczonych będących oraz niebędących płatnikami składek, podczas gdy z uregulowanej w art. 2a ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zasady równości ubezpieczonych wynika iż zasada równego traktowania dotyczy w szczególności obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, a zatem skutki ewentualnego nieopłacenia składek, jak i ich umorzenia czy przedawnienia winny być dla wszystkich ubezpieczonych takie same,

- czy Sąd drugiej instancji mając na względzie treść art. 32 Konstytucji RP władny był wydać wyrok różnicujący w sposób krzywdzący dla odwołującej jej sytuację jako członka rodziny osoby będącej płatnikiem składek, podczas gdy regulacja art. 5 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach stanowi o prawie do emerytury lub renty płatników składek, zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz osób współpracujących z osobą

prowadzącą pozarolniczą działalność, a nie o prawie do renty rodzinnej, a zatem wyjątek tej regulacji zamyka się w ustalaniu takich praw tylko dla osoby płatnika/osoby współpracującej nie zaś do członków rodziny osoby zmarłej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę jej przyjęcia a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie oraz orzeczenie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia

skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się w pierwszej kolejności na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004, nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231; z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, aby ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów i w jej wyniku rozstrzygnięcia sprawy. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżąca odwołując się do przesłanki przedsądu jaką jest potrzeba wykładni przepisów podniosła, że istnieje potrzeba wykładni art. 5 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach, budzącego poważne wątpliwości. Jednocześnie wniosku nie uzasadniła lecz odwołała się do uzasadnienia skargi kasacyjnej.

W tej sytuacji przypomnienia wymaga, że nie jest dopuszczalne przenoszenie argumentacji służącej wykazaniu przyczyny kasacyjnej do uzasadnienia podstaw kasacyjnych ani odwoływanie się do tego uzasadnienia, podstawy skargi bowiem są badane dopiero przy rozpoznawaniu skargi, po jej przyjęciu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2018 r., III CSK 337/17, LEX nr 2483656 czy z dnia 11 kwietnia 2018 r., II UK 277/17, LEX nr 2490632). W art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Ustawodawca nieprzypadkowo bowiem, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że Sąd Najwyższy zajmował się już interpretacją przepisu art. 5 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach podnosząc, że okresu, za który nie zapłacono składki ubezpieczeniowej przez płatnika składek zobowiązanego do opłacania składek na własne ubezpieczenia

emerytalne i rentowe (mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom w tym okresie) nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w razie stwierdzenia powstania tej niezdolności w tym okresie (art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 355 ze zm.). (wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 2007 r., I UK 149/07, LEX nr 863927).

W postanowieniu z 14 maja 2020 r., Sąd Najwyższy podniósł, że zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 1 u.e.r.f.u.s., przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla płatników składek, zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe, nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie. Z powołanego przepisu wynika więc jednoznacznie, że konieczne dla uwzględnienia spornego okresu do okresu ubezpieczenia społecznego jest nie tylko prowadzenie w tym czasie działalności gospodarczej i podleganie ubezpieczeniom społecznym, ale przede wszystkim opłacenie należnych składek (II UK 62/19, LEX nr 3160795).

Natomiast umorzenie zaległości składkowych za okresy podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osób prowadzących pozarolniczą działalność nie sprawia, że składki zostały zapłacone. Przekreśla to możliwość uwzględnienia składkowych okresów ubezpieczenia, za które składki nie zostały opłacone, do składkowych lub nieskładkowych okresów ubezpieczenia wymaganych przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty (art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). (wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2011 r., I UK 277/10, LEX nr 1120459).

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołała się również do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. do występowania w sprawie zagadnienia prawnego.

Podnieść należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że z istotnym zagadnieniem prawnym mamy do czynienia, gdy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów

konstruujących to zagadnienie. Po drugie, musi to być zagadnienie dotyczące wykładni przepisów prawa, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Po trzecie, skarżący powinien sformułować problem prawny, określić przepisy prawa i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen i po czwarte przeprowadzić stosowny wywód prawny, zbieżny do pytania prawnego, o którym mowa w art. 390 k.p.c., tak by uchwycić istotę i wagę formułowanego problemu.

Dopiero łączne spełnienie powyższych warunków otwiera drogę do stwierdzenia, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571; z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003).

Zaznaczyć należy, że sformułowane we wniosku zagadnienia nie składają się na istotne zagadnienie prawne, które ma na uwadze przepis art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż nie mają takiej rangi. Analiza tych zagadnień nie wykracza ponad potrzebę dokonania zwykłej wykładni prawa. Nadto istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do samego sformułowania zagadnienia, bowiem od skarżącego wymaga się samodzielnej analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której wskaże i wykaże, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje w sprawie i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Brak jest tego we wniosku.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej, co uzasadnia odmowę jej przyjęcia podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

